

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/fotorelacje/177591,Krakowskie-uroczystosci-ku-czci-powstancow-styczniowych.html>
25.04.2024, 15:56

Krakowskie uroczystości ku czci powstańców styczniowych

W tym roku przypada 160. rocznica wybuchu powstania.

Dyrektor Oddziału IPN w Krakowie dr hab. Filip Musiał złożył 20 stycznia 2023 r. kwiaty przed grobowcem weteranów powstań listopadowego i styczniowego na cmentarzu Rakowickim.

Głównym organizatorem obchodów 160. rocznicy wybuchu powstania styczniowego był Ośrodek Edukacji Obywatelskiej, filia nr 1 Centrum Młodzieży im. dr. Henryka Jordana w Krakowie. Podczas uroczystości na temat miejsc związanych z historią Powstania Styczniowego w Krakowie (z uwzględnieniem tematu Krakowskiego Szlaku Walk o Niepodległość 1768-1918, będącego częścią Małopolskiego Historycznego Szlaku Pamięci) mówił przedstawiciel UMK Wydział ds. Turystyki, a modlitwę poprowadził o. Jerzy Pająk OFM Cap.

Przed rozpoczęciem uroczystości, dyrektor Musiał oraz Maria Konieczna z Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Krakowie złożyli kwiaty na grobie weterana – powstańca styczniowego – Ludomira Benedyktowicza (1844-1926), którego szczątki spoczywają na cmentarzu Rakowickim.

Powstaniec i artysta.

Grób weterana - powstańca styczniowego Ludomira Benedyktowicza (1844-1926) na cmentarzu Rakowickim

Ludomir Benedyktowicz

Rozpoczął naukę w Zakładzie Praktyki Leśnej. Był na drugim roku studiów, kiedy wybuchło Powstanie Styczniowe. Wraz z innymi studentami-leśnikami dołączył do oddziałów powstańczych. 14 marca 1863 r. był uczestnikiem patrolu powstańczego, który został pod Feliksowem zaatakowany przez Kozaków. W czasie walki jedna z rosyjskich kul strzasknęła mu lewą rękę. Ciężko ranny był na skraju śmierci, kiedy kozak jeszcze dodatkowym cięciem szabli pozbawił go prawej dłoni. Cudem odratowany - został kaleką na całe życie. Strzaskana lewa ręka również musiała być poddana amputacji.

Mimo braku obu dłoni postanowił poświęcić się malarstwu. Skonstruowano dla niego specjalny uchwyt na pędzel, który za pomocą zębów przykręcał sobie do ocalałego prawego przedramienia. Uczył się w warszawskiej Szkole Rysunku pod kierunkiem profesora Wojciecha Gersona a potem na Akademii sztuk Pięknych w Monachium; został także uczniem Jana Matejki, dołączając do grona cenionych krakowskich artystów-malarzy. Malował pejzaże, portrety a także obrazy poświęcone tematyce Powstania Styczniowego.

Doczekał odzyskania przez Polskę niepodległości. Jako powstaniec styczniowy został awansowany na podporucznika Wojska Polskiego oraz odznaczony Orderem Virtuti Militari. Zmarł w 1926 roku.

Grób Ludomira Benedyktowicza w 2022 r. został przez IPN wpisany do ewidencji grobów weteranów walk o wolność i niepodległość Polski. W bieżącym roku IPN planuje

przeprowadzić kompleksowy remont grobowca.

Krakowskie
uroczystości ku czci
powstańców
styczniowych. Fot.
Żaneta Wierzgacz (IPN)

Krakowskie
uroczystości ku czci
powstańców
styczniowych. Fot.
Żaneta Wierzgacz (IPN)

Krakowskie
uroczystości ku czci
powstańców
styczniowych. Fot.
Żaneta Wierzgacz (IPN)

Powstanie styczniowe to największy w XIX w. polski zryw narodowy. Za datę jego rozpoczęcia przyjmujemy 22 stycznia 1863 r., gdy Komitet Centralny Narodowy wydał Manifest powołujący Tymczasowy Rząd Narodowy. Powstanie pochłonęło kilkadziesiąt tysięcy ofiar i odcisnęło ogromne piętno na dążenia niepodległościowe kolejnych pokoleń Polaków.